

Innst. 258 L

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Prop. 60 L (2015–2016)

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i politiloven (utnevning av visepolitimestere på åremål)

Til Stortinget

Sammendrag

Justis- og beredskapsdepartementet legger frem forslag til endringer i lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet (politiloven). I henhold til § 19 annet ledd utnevnes visepolitimestrene i politidistriktene som embetsmenn i faste embeter. Dette foreslås endret, slik at visepolitimestrene utnevnes på åremål med seks års funksjonstid, med mulighet til gjenoppnevning én gang i en periode på seks år.

Historisk sett har det vært viktig å sikre demokratisk og politisk kontroll av politiet. Politi- og lensmannsetaten er samfunnets sivile maktapparat og har myndighet til å anvende nødvendig fysisk makt i fredstid. Det har derfor blitt argumentert for at dette stiller krav til politimestrene som ikke blir stilt til ledere for andre statlige virksomheter av tilsvarende størrelse. Ut fra disse hensynene argumenterte Justis- og politidepartementet i St.meld. 22 (2000–2001) Politireform 2000 at det er naturlig at politimestrene i fremtiden blir beskikket av Kongen på åremål. Det er videre uttalt i samme stortingsmelding at embetsmannsutnevninger av topplederstillinger i norsk politi sees i sammenheng med ønsket om en uavhengig embetsstand hvor frykt for tap av stillingen ikke skal påvirke embetsmannen under utøvelse av stillingen.

I den nye politidistriktsstrukturen med tolv politidistrikter blir visepolitimesteren en tydeligere og mer reell toppleder, med nærmere definering mot politimesteren som dennes stedfortreder og støtte-

funksjon som hovedoppgave. De hensyn som taler for at politimestrene skal være på åremål, blir etter departementets vurdering derfor like viktige for visepolitimestrene. Endringene som politietaten står overfor vil kreve dynamisk lederskap, med behov for utvikling og fornyelse, og topplederne vil ha en nøkkelrolle. På bakgrunn av politiets nye organisasjonsstruktur og størrelsen på de enkelte distriktene, samt nødvendig samhandling og oppgavefordeling mellom politimester og visepolitimester, er det etter departementets vurdering naturlig at begge sidestilles ved at begge utnevnes på åremål.

Åremålsordningen for politimestrene bidrar etter departementets vurdering til å sikre den fornyelse, resultatorientering og effektivitet som forventes. De samme hensyn taler for at visepolitimestrene utnevnes på åremål.

Departementet har merket seg at høringsinstansene i det vesentlige støtter forslaget om bruk av åremål med seks års funksjonstid, med mulighet for gjenoppnevning én gang for seks år, skal gjelde for visepolitimestere.

Lovendringene vil ikke medføre økonomiske eller administrative konsekvenser.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Kari Henriksen, lederen Hadia Tajik og Lise Wiik, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Hårek Elvenes, Peter Christian Frølich og Anders B. Werp, fra Fremskrittspartiet, Eva Kristin Andersen og Jan Arild Ellingsen, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til at politiets funksjon

som samfunnets sivile maktapparat nødvendiggjør en viss demokratisk og politisk kontroll av politiet. Embedsmannsrollen gjør også at politiledere kan argumentere mer åpent for etatens faglige behov. Politireformen, som et bredt flertall på Stortinget har stilt seg bak, nødvendiggjør endringer også når det gjelder bruk av embetsmannsstillinger på åremål.

Komiteen konstaterer at opprettelsen av 12 større og mer slagkraftige politidistrikter også innebærer et utvidet ansvarsområde for visepolitimestrene. I den nye strukturen blir visepolitimesteren en tydeligere og mer reell toppleder. Komiteen mener at det på dette grunnlag er hensiktsmessig også å gjøre visepolitimestrene til embetsmenn på åremål, slik situasjonen er for politimestrene i både tidligere og nåværende struktur.

Komiteen merker seg at høringsinstansene i det vesentlige støtter forslaget om bruk av åremål med seks års funksjonstid, med mulighet for gjenoppnevning én gang for seks år, skal gjelde for visepolitimestre. Komiteen støtter derfor i det vesentlige departementets vurderinger i saken.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i politiloven
(utnevning av visepolitimestere på åremål)

I

I lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet skal § 19 første og annet ledd lyde:

Politidirektøren og assisterende politidirektører beskikkes av Kongen på åremål for et tidsrom av inntil 6 år. Etter utlysning kan vedkommende beskikkes for ytterligere en periode på inntil 6 år.

Politimestere og visepolitimestere i politidistrikter utnevnes som embetsmenn på åremål for inntil 6 år. Etter utlysning kan *vedkommende utnevnes* for ytterligere en periode på *inntil 6 år*.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i justiskomiteen, den 3. mai 2016

Hadia Tajik

leder

Eva Kristin Andersen

ordfører